

tíðindablaðið

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevri: p/f sosialurin

Fyrirskotsstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Bláðólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Ein byrða afturat

oddagrein

Í SKRIVANDI stund er framvegis ógreitt, um Føroya Løgting tekur undir við uppskoti Javnaðarflokksins og útskrivar nýval. Somuleiðis er ógreitt, um lögtingið tekur undir við uppskotinum hjá landsstýrinum um ta seta prístalið aftur til 100.

MEN eitt er greitt. Tað er, at Føroya fólk tekur ikki undir við tí politikki, sum tað borgarliga landsstýrið smoykir niður yvir fólk. Fakfelagini hava sagt sína áskoðan. Andstöðan á lögtingið hevur eisini sagt sína áskoðan. Og Javnaðarflokkurin hevur greitt sagt sína hugsan. Flokkurin hevur við góðum og sakligum grundum biðið landsins borgarliga stýri um at leggja frá sær.

Tí, landsins stýri letur stórvirði fara við skeyti í sáttmálum um fiskivinnu-rættindi við aðrar tjóðir. Og tí at borgarliga landsstýrið er við at koma føroyska samfelagnum út í búskaparligt ófæri við skjótt vaksandi uttanlands-skuld, eins og tað borgarliga stýrið ikki hevur kunnað útvegað tað tal av nýggjum arbeiðsplássum, sum árliga skulu til, um ungdómur okkara, sum kemur úr skúlanum, kann fáa

lærupláss ella arbeiði.

VIT hava havt eitt stórt fall í reallønini farna tvey árin. Tað merkja mong. Serliga tey, sum vegna uppløgur bert hava eina líta ársvinnu. Men lønin skal enn longur niður. Dýrtíðin skal sleppa at vaksa meira, aðrenn føroyski løntakarin fær nakað endurgjald. Brúkið skal tálmost, siga teir borgarliga samgonguflokkarnir. Men allar hesar ætlanir landsstýrisins — eisini tey 45 prosentini — venda tann tunga endan niðureftir. Tey, sum eru ringast fyrri, skulu taka eina byrðu afturat.

INNFLUTNINGURIN er størri enn útflytingurin. Tað merkir vaksandi hall á handilsjavnanum og tað merkir vaksandi uttanlandsskuld. Og hesa gongd vil ein og hvør politiskur flokkur steðgað. Men man tað vera tann vanligi løntakarin, sum hevur tað stóra forbrúkið. Munnu tað ikki vera háinntøkurnar og tey við teimum mongu avskrivningarmøguleikum. Vit ivast ikki? Tí tekur Javnaðarflokkurin ikki undir við uppskotum borgarliga landsstýrisins. Javnaðarflokkurin mælir til meira sosialt avvegaðar loysnir, sum undanfarna landsstýrið fræmði, tá búskaparlig tiltøk vórðu gjørd! Føroyska fólk. Hvat hevur aftur merkt, hvat borgarligur politikkur ber í sær.

Eysturoyar Javnaðarfelag:

Mótmæla at svartkjafta- idnaðurin verður tægaður sundur

stovnar hjá landinum kunnu brúka sum teir vilja — langt út um ta upphædd, sum er tilætlað teimum.

3: Fundurin heitir á alt Føroya fólk at standa saman um at varðveita haldagslógina á føroyskum øki, nú danið hava í umbúna at avtaka hesa lóg.

Onnur mál vórðu eisini viðgjørd. Formaðurin í Eysturoyar Javnaðarfelag, Niklas Mikkelsen, upplýsir, at fundurin fanst at tí, at føroysku bátarnir eru verri fyrri enn innfluttir bátar, tá tað snýr seg um minstaforvinning.

— Vit kunnu taka ein seksæring, sum er einar 28—30 fótur langur. Hann fær ikki minstaforvinning. Men ein útlendskur plastikkdeksbátur upp á einar 24 fótur fær minstafor-

Eysturoyar Javnaðarfelag hevði ársaðalfund hóskeveldið. Umframt ta fæstu dagsskránni fyrri aðalfundin, viðgjørdi aðalfundurin eisini ta politisku støðuna. Løgtingslimirnir, Jørgen Thomsen og Jóannes Dalsgaard, legdu upp til orðaskifti.

Fundurin samtykti eisini eina fundarsamtykt:

1: Aðalfundur Eysturoyar Javnaðarfelag mótmælir, at svartkjafta-idnaðurin á landi verður tægaður sundur sum hjáputur hjá flakavirkjunum, sum eru ovbyrjað av øðrum fiski í bestu svartkjaftatið. Sjálvstøðug, rationell svartkjaftavirki eru skilabesta loysnin.

2: Fundurin mótmælir at heimahjálpin verður skerð, tá tann tilætlaða upphæddin á figgjarlógini er brúkt, meðan aðrir

vinning. Soleiðis er føroyski báturinn verri fyrri. Tað kann ikki vera rætt, sigur Niklas Mikkelsen.

Somuleiðis tosaði fundurin um landbúnaðin og týðningin av at reka ein skilagóðan landbúnaðar-politikk.

Nevndin afturvald

Nevndin í Eysturoyar Javnaðarfelag varð øll afturvæld. Í henni sita: Niklas Mikkelsen, Gotu, formaður, Richard Johan- sen, Ströndum, næstformaður, Ellendur Abraham- sen, Fluglafirði, skrivari, Eli Joensen, Lórvík, Jens Dalsgaard, Glyvrum, Tórfinn Hansen, Skála og Hans J. í Kollsbyrgi, á Eiði. Tiltakslimir eru Gunnar Olsen, Toftum og Eyðun Johannesen, á Oyri.

Avgjaldsrentan eigur ikki at fara upp um bank- rentuna

Jørgen Thomsen, lögtingsmaður, ger viðmerkingar til uppskotið hjá landsstýrinum um kreditt-keyp. Hann visir á, at Sjálvstýrisflokkurin, sum eigur æruna av hesum uppskotinum, fanst at hini samgonguni fyrri at reka ein vánaligan figgjarpolitikk, men at eingin bati er hendur. Í hvussu so er ikki fyrri tey lág-løntu

Smátt um smátt kemur undan kavi politikkurin, ið samgongan hevur í hyggju at seta í verk.

Júst nú hava vit á tingborði eitt mál, ið eitur lögtingsmál um kredittkeyp.

Sjálvstýrisflokkurin hevur mangan vist á vánaliga figgjarpolitikkin, ið ríkin varð av undanfarna samgongu. Millum annað varð vist á «avbetalings-skipanina» og so varð eisini vist á skilaløysni í tí, at fólk, ið skyldaðu skatt, skuldu fáa løyvi at ferðast uttanlands, o.s.fr. Vist varð á, at «avbetalings-skipanin», ið ofta verður nýtt ímillum handilsman og keypara, tekur grundarlagið undan husarhaldinum, og so má skatturin biða.

Javnaðarflokkurin er ikki fyrri at fólk skulu verða noydd at visa fram skattavátan bert tey røra seg. Verður gingið so langt, eru vit farin at líkja eitt einum «militarstat». Sjálvstýrisflokkurin fekk figgjarmál at umsita í landsstýrinum, men her sæst lítið til nakra broyting.

I øllum førum kann sig-

ast, at tey við lágum inn-tøkum ikki hava kent nakran lætta. Tað er heldur tvortur imóti. Keyptorkan er fallin hesi bæði seinastu árin.

Reallønin er munandi fallin, soleiðis fua fólk minni fyrri peningin.

Avgerandi fyrri ein arbeiðara er fyrst av øllum at hava arbeiði. Harnæst, hvussu nógv ið peningurin er verður, ið tjentur verður, heldur enn hvussu nógv krónur í timalønin er hækkað.

Aðurnevnda mál er eitt av teimum sum Sjálvstýrisflokkurin ferð eftir ferð hevur vist á sum eitt veruligt vandamál.

Fyrst er at siga at hetta er donsk lóg, ið ætlanin er at seta í verk í Føroyum. Hóskiligari mátti verði at smíða eina føroyska lóg, serstakliga tá ið tveir sokallaðir sjálvstýrisflokkar eru við í samgonguni.

Samgongan vil kortini gera eina broyting í lógina, ið ætlað er at galda í Føroyum. Í donsku lógini er útgjaldingarupphæddin 20% av virðinum. Landsstýrið skjýtur upp, at í Føroyum skal útgjald-

politisk viðmerk- ing

ingin verða 45%.

Harvið gerst tað truplari fyrri tey, ið hava fyrri neyðini at keypa «upp á avbetaling», fyrri at fáa hendur á einum ella øðrum tóli.

Vert er at nevna, at fjøldin av teimum, sum sita á lögtingi, hava neyvan fyrri neyðini at keypa upp á sáttmála, ella kredit.

«Avbetalingsskipanin» er ógvuliga kostnaðarmikil fyrri tey, ið skulu nýta hesa skipan, men hetta hevur verið ein máti fyrri at kunna fáa sær eitt og hvat inn í heimið t.d. Men eisini má ásanast, at tað er rætt sagt, tá ið sagt verður «dýrt er at vera fátækur».

Um so var, at landsstýrið vildi, at lógin skuldi verði ein bati fyrri tey, ið skulu nýta «avbetalings-skipan», og tey eru uttan iva mong, so skuldi landsstýrið havt skotið upp, at rentan ongantið fór upp um vanliga bankrentu, men her talast einki um tað.

Hesum uppskoti ber ikki til at atkveða fyrri, tað vil siga í tí líki, tað nú hevur, men fara vit at royna at broyta lógina tann vegin, eg her havi vist á.

Jørgen Thomsen

Arafat til Danmarkar — ein privat innbjóðing

Ikki fyrri at blanda meg í donsk viðurskifti, men tá ein lesur um innbjóðing Arafats til danska javnaðarflokkin og tess mótsæði innan ymsar bólkur í Danmark, so má ein undrast.

Nakrir innan «Kristeligt Folkeparti» royna at samla undirskriftir, har teir mótmæla vitjan Ara-

fats í Danmark.

Henda innbjóðing er jú ein «privat» innbjóðing, og kann sostatt ikki koma øðrum við.

Eg hevði ikki góðtikið, at nakar óviðkomandi skuldi avgjørt, hvørjum eg skuldi bjóðað heim til min, hvat endamálið við innbjóðingini so var.

Eg haldi, at «Kristeligt Folkeparti» skuldi verið tað siðsta at tikið stig til slíkt. Hetta er jú tann reina «diskriminering».

Hvør er betri ella verri enn hvør?

Arafat — brotsmaður ella ikki — Begin, hvørki er ella hevur verið «av Guðs bestu børnum», og hví: Teir stríðast, og hava stríðst fyrri júst tí sama —

hvørjum vita vit øll.

Eg hugsi tað hevði reist seg eitt «ramaskrigg» her um javnaðar- og tjóðveldisfólk høvdu mótmælt innbjóðing Uffe Elleman Jensen's til sambandsflokkin í Føroyum. Tað kundi aldri fallið okkum inn.

Men aftur eitt hat og fanatisma frá høgrevendum.

Teir kunnu døma, velja og vraka sum teir vilja. Ein er, sum at enda skal døma okkum øll, og vit javnaðarfólk siggja okkum ikki so stór og góð, at vit tora at taka dagar ímillum fólk, — hvørki palestinarar ella jødar.

Sunnanmaður